

Asia: VM003:00/2017 VM/155/03.01.00/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi digitaalisten palvelujen tarjoamisesta sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 5 §, 6 § ja 7 §:n 1 momentin kumoamisesta

1. Yleiset kommentit lakiehdotuksesta

Yleisesti ottaen on hyvä, että lainsäädäntö yhtenäistetään ja että kaikkien mahdollisuuksia yhdenvertaisesti käyttää digitaalisia palveluja parannetaan.

Esteettömyys pitää ilman muuta ottaa mukaan jo uusien palvelujen määrittely- ja suunnitteluvaiheessa, koska korjaaminen jälkikäteen on kallista tai jopa mahdotonta.

2. Kommentit lakiehdotuksen pykäliin ja yksityiskohtaisiin perusteluihin

1 luku: Yleiset säännökset

Ei kommentoitavaa.

2 luku: Viranomaisten digitaalisten palvelujen järjestäminen yleisölle

Velvoitteet vaativat kunnilta lisää resursseja sekä työpanoksen että ostopalveluiden muodossa. Monet velvoitteista ovat sellaisia, että ne vaativat sellaista asiantuntemusta (mm. tietotekniset ratkaisut ja digitaaliset sovellukset) jota varsinkin pienimmissä kunnissa on joko rajoitetusti tai ei ollenkaan.

3 luku: Digitaalisten palvelujen saavutettavuus

Saavutettavuusvaatimukset ovat suhteellisen tiukat ja mm. 7 §:n 3 momentin 14 vuorokauden aikaraja tehdä valmiiksi tallennettu aikasidonnainen media saavutettavuusvaatimusten mukaiseksi on vaativa. Esimerkiksi kaupunginvaltuuston kokousten nauhoitteiden julkaisemisen osalta tämä saattaa johtaa siihen, että kokoukset esitetään vain suorana aikasidonnaisena medialähetysenä,

eikä enää julkaista tallenteena tekstittämisen työläyden ja kustannusten takia. Tämä puolestaan vähentää kokonaisuutena kuntalaisten mahdollisuutta osallisuuteen.

4 luku: Saavutettavuusvaatimusten valvonta ja oikeussuoja

Kun lakisääteisiä vaatimuksia asetetaan, on niitä myös valvottava. On kuitenkin huomioitava, että esim. saavutettavuusselosteet ja saavutettavuuspalautteiden käsittely lisäävät kunnissa tehtävää työtä ja byrokratiaa.

5 luku: Erinäiset säännökset

Porrastetut siirtymäsäännökset ovat hyvä asia. Huomiota on kuitenkin kiinnitettävä siihen, että lain hyväksymisen ja ensimmäisten määräysten voimaantulon väliin jää tarpeeksi aikaa vaatimusten toteuttamiselle. Kun monet toteutukset on toteutettava ostopalveluna, on esim. kunnilla oltava riittävästi aikaa varautua tarvittavien resurssien budjetoimiseen.

3. Kommentit vaikutusten arviointiin

Lain vaatimusten toteuttaminen vaatii lisää osaamista, henkilöresursseja sekä varoja ostopalvelujen suorittamiseen. Suuri osa digitaalisista palveluista ostetaan eri ohjelmistotoimittajilta, jolloin kunnalle ei jää muita vaihtoehtoja kuin hankkia ohjelmiston tuottajien tarjoamia päivityksiä lain velvoitteiden täyttämiseksi.

Arvioidut kustannukset ovat alimitoitettuja sen takia, että myös muut sovellukset kuin verkkosivustot on otettava huomioon.

4. Muut kommentit

Ehdotus keskittyy pitkälti verkkosivustoihin ja mobiilisovelluksiin, mutta on huomioitava, että kunnilla on käytössään myös merkittävä määrä verkkosivuihin linkitettyjä sähköisten palveluiden lomakkeita. Tiettyjen sovellusten toimittajat ovat toteuttaneet omiin sovelluksiinsa osia, jotka saattavat näkyä suoraan loppukäyttäjille. Tällaisia esimerkkejä ovat esim. koulujen laajasti käyttämä Wilma-ohjelmisto ja tietyt terveydenhuollon sovellukset. Näissä sovelluksissa saattaa olla myös erillinen mobiilikäyttömahdollisuus.

Lönnfors Kristina
Loviisan kaupunki - kaupunginhallitus 19.2.18 § 46